

О. М. Харчишина, заступник директора з навчальної роботи,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж Білоцерківського
національного аграрного університету»

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Економічна освіта є величиною досить динамічною, вона перебуває в постійному розвитку та потребує постійного оновлення. Суттєвий вплив на освітню галузь чинять і глобальні проблеми людства. Так уже другий рік міць української освіти випробовує пандемія COVID-19, яка зумовила необхідність швидкої організації освітньої діяльності у дистанційному режимі. За цим стояв активний пошук додаткових фінансових ресурсів та нових технологій для діджиталізації освітнього процесу, введення в дію сучасних освітніх платформ, підвищення інформаційної культури викладачів та студентів, впровадження нових форм та методів подання навчального матеріалу, налагодження зворотного зв'язку між учасниками освітнього процесу. – © ПУЕТ – 331 Підготовка конкурентоспроможних, висококваліфікованих, мобільних фахівців є основною метою діяльності закладів фахової передвищої освіти. Досягти поставленої мети можна лише завдяки широкому використанню різноманітних інноваційних методів і технологій навчання, їх гармонійному поєднанню з традиційними формами та методами роботи, інтенсифікації та активізації освітніх технологій. В світлі проблеми, що розглядається, посилюється дидактична роль процесу навчання. Процес викладання економічних дисциплін має визначатися не обсягом, а змістом викладеного матеріалу; наукова складова змісту навчальної дисципліни має ґрунтуватися на досягненнях світової та вітчизняної економічної науки та підкріплюватися нормативно-правовою базою; засвоєння знань повинне бути не механічним, а цілком свідомим. Такого результату можна досягти лише таким підходом до навчання, який активно й свідомо сприймається, конкретизує думку студентів і спрямовує її на розуміння базових та глобальних економічних питань та проблем вітчизняної і світової економіки. Провівши аналіз праць класиків педагогіки Беспалька В. П., Давидова В. В., Коменського Я. А., Ушинського К. Д. та сучасних дослідників вважаємо, що викладання економічних дисциплін в закладах фахової передвищої освіти слід здійснювати з використанням ряду концептуальних педагогічних підходів та принципів, які становлять цілісну систему професійної підготовки фахівців економічного профілю. Зокрема таких:) Принцип поєднання теорії з практикою. Найкращою демонстрацією практичної реалізації даного підходу є проведення науково-практичних студентських конференцій, виконання курсових робіт з актуальної економічної тематики, підготовка змістовних щоденників-звітів за результатами проходження навчальних та виробничих практик.) Принцип систематичності і послідовності у навчанні полягає в доцільності використання в закладі освіти відповідної системи і послідовності вивчення економічних дисциплін з дотриманням міждисциплінарних зв'язків. 332 – © ПУЕТ –) Принцип професійного орієнтування передбачає забезпечення відповідності змісту викладання навчальних дисциплін та підготовки фахівців запитам роботодавців. Сьогодні як ніколи є актуальною безпосередня участь науковців у виробництві, а провідних спеціалістів-практиків в освітньому процесі. «Навчання протягом усього життя» – теза, яка надиктована вимогами сьогодення.) Принцип доступності і унаочнення. Якісний виклад економічних дисциплін напряду пов'язаний із використанням різноманітного демонстраційного матеріалу: мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, альбомів зі зразками форм первинних документів, облікових реєстрів та звітності та іншого. Актуальною є демонстрація та застосування спеціалізованих

програмних продуктів для ведення бухгалтерського обліку та складання звітності (М.Е.Д.Дос, UA-БЮДЖЕТ, BAS та інших). Поглибленню знань студентів сприяють екскурсії на підприємства, в страхові компанії, фінансово-кредитні установи, торговельні комплекси, проведення практичних занять на виробництві. В умовах карантину широке використання отримують віртуальні екскурсії та тури на господарюючі суб'єкти, онлайнзустрічі з провідними спеціалістами галузі, випускниками навчального закладу, що працюють за обраним фахом. } Принцип осмислення і активного навчання. Важливу роль в інтенсифікації цього принципу відіграють активні методи і технології навчання (проведення ділових ігор, тренінгів, майстер-класів, конкурсів на краще знання навчальної дисципліни, конкурсів «Кращий за професією» тощо). } Принцип індивідуального підходу до студентів. Дуже важливо, щоб викладач на перших заняттях провів діагностику вхідних знань студентів, оцінив рівень їх готовності до сприйняття нового матеріалу та коло майбутніх професійних інтересів. Врахування індивідуальних особливостей студентів відіграє важливу роль під час організації як аудиторної так і позааудиторної роботи. } Принцип стійкості засвоєння знань. Викладач має дозувати обсяг навчального матеріалу залежно від поставленої мети – © ПУЕТ – 333 – ознайомлення чи засвоєння, адже збільшення обсягу поданої інформації значно знижує обсяг її рефлексії. Слід постійно переводити свою діяльність від контролю за відтворенням пройденого матеріалу, до подачі нового, із обов'язковим аналізом рівня його розуміння та засвоєння. } Принцип толерантності. Кожен викладач має стати фундатором реалізації освітнього процесу в атмосфері доброзичливості, терпимості до представників різних конфесій, національностей, рівнів освіти. Кожне заняття має бути спрямоване на реалізацію виховної функції процесу навчання: розвиток комунікативних здібностей, підвищення рівня самооцінки, стресостійкості, протистояння булінгу, укріплення морально-етичних норм і правил поведінки. Отже, практичне використання запропонованих підходів і принципів в системі викладання економічних дисциплін для підготовки студентів економічних спеціальностей в закладах фахової передвищої освіти дасть можливість розвинути у майбутніх фахівців цілу низку професійних знань, вмінь та якостей: здатність приймати самостійні рішення, здатність до навчання впродовж життя, системного мислення, толерантності, самостійності та ініціативності, готовності до гнучкості та змін, медійної грамотності, комерційної і ділової орієнтації, уміння працювати з інформацією та ряду інших.

Список використаних інформаційних джерел

1. Грицуленко С. І. Методика викладання економічних дисциплін : навч. посіб. – Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2012. – 224 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. – Київ : Академвидав, 2012. – 352 с.
3. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2005. – 298 с.